

دلایل و انگیزه استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گناباد

پذیرش مقاله: ۹۴/۱۰/۲

دریافت مقاله: ۹۴/۶/۲۳

چکیده

سابقه و هدف: امروزه شبکه های اجتماعی به یکی از مهم ترین ابزارهای ارتباطی در جهان تبدیل شده و از شهرت فراوانی برخوردار هستند. بنابراین اطلاع از میزان و دلایل استفاده کاربران از این ابزار امری ضروری است. بدین منظور این مطالعه با هدف تعیین دلایل و انگیزه استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گناباد انجام شده است.

مواد و روش ها: در این مطالعه توصیفی ۲۷۷ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گناباد به صورت تصادفی شرکت کردند. پرسشنامه محقق ساخته ای که روایی و پایایی آن در مطالعات پیشین به دست آمده بود توسط دانشجویان تکمیل گردید، پس از آن داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۰ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: یافته های پژوهش نشان می دهد ۵۲ درصد دانشجویان در یکی از شبکه های اجتماعی عضویت دارند. انگیزه و هدف اصلی دانشجویان از عضویت در این شبکه ها ارتباط با دوستان قبلی و کنونی و همچنین سرگرمی بوده است. **نتیجه گیری:** بیش از نیمی از دانشجویان در شبکه های اجتماعی عضویت دارند. بنابراین با توجه به نوظهور بودن شبکه های اجتماعی و عدم آشنایی دانشجویان با تمامی آثار استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی، انجام پژوهش های بیشتری بر روی سایر جنبه های تاثیرگذار آن بر زندگی و سلامت دانشجویان ضروری به نظر می رسد.

واژگان کلیدی: شبکه های اجتماعی، دانشجویان، دانشگاه علوم پزشکی گناباد

میثم داستانی (MSc)^{۱*}

جواد کرامتی (MSc)^۲

علی پورفاطمی (BSc)^۳

علی اکرامی (MA)^۴

۱. کتابداری و اطلاع رسانی (مدیریت فناوری اطلاعات)، دانشگاه علوم پزشکی گناباد، گناباد، ایران.

۲. دانشگاه علوم پزشکی گناباد، گناباد، ایران.

*نویسنده مسئول:

میثم داستانی

گناباد، حاشیه جاده آسیایی، معاونت آموزشی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی، واحد فناوری اطلاعات

Email:

meisam.dastani@gmail.com

مقدمه

با توجه به این که میزان عضویت در شبکه های اجتماعی در سال های اخیر از افزایش قابل ملاحظه ای برخوردار بوده است و نمی توان از عضویت قشر جوان جامعه به ویژه دانشجویان در این شبکه ها غافل شد لذا این پژوهش به بررسی دلایل و انگیزه استفاده دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گناباد از شبکه های اجتماعی پرداخته است.

مواد و روش ها

این پژوهش یک مطالعه توصیفی بوده که در طی نیمسال اول سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ در دانشگاه علوم پزشکی گناباد انجام شده است، که با استفاده از فرمول برآورد یک نسبت و فرمول اصلاح جمعیت محدود، تعداد ۲۷۷ نمونه انتخاب شدند. جمع آوری داده ها از طریق پرسشنامه ای که روایی و پایایی آن در مطالعه پیشین به دست آمده (۵)، انجام شده است. در پایان جهت توصیف داده ها از نرم افزار SPSS نسخه ۲۰ استفاده شد.

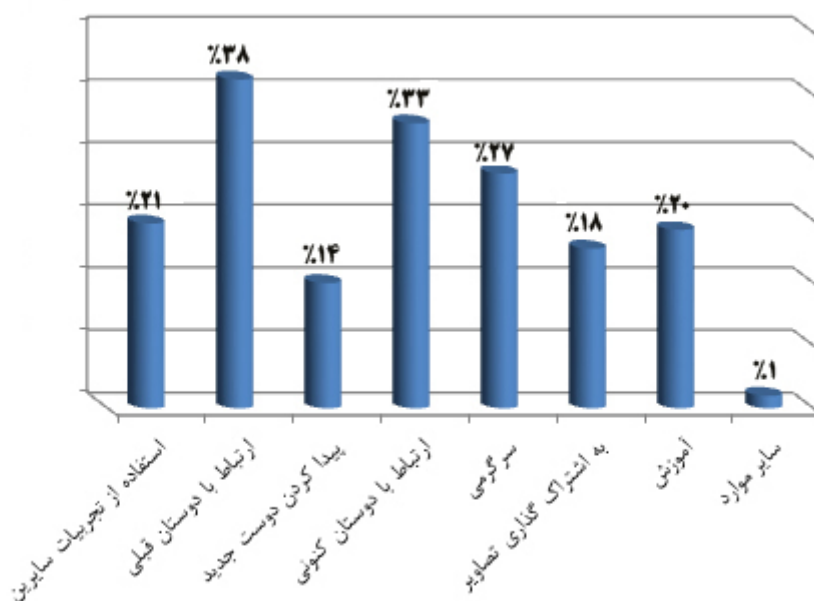
یافته ها

یافته های این مطالعه نشان داد ۷۸ درصد دانشجویان نسبت به شبکه های اجتماعی مجازی آگاهی دارند. همچنین ۵۲ درصد از آنان نیز

شبکه اجتماعی، مجموعه ای از سرویس های مبتنی بر وب است و این امکان را برای اشخاص فراهم می آورد تا در محیط مجازی توصیفات عمومی یا خصوصی برای خود ایجاد کنند یا با دیگر اعضای شبکه ارتباط برقرار نمایند، منابع خود را با آن ها به اشتراک بگذارند و از میان توصیفات عمومی دیگر افراد، برای یافتن اتصالات جدید جستجو کنند. همچنین شبکه های اجتماعی به افراد اجازه می دهند در یک سیستم مشخص و معین پروفایل شخصی خود را داشته باشند، خود را به دیگران معرفی کنند، اطلاعاتشان را به اشتراک بگذارند و با دیگران ارتباط برقرار کنند. از این طریق افراد می توانند ارتباطشان با دیگران را حفظ کرده و همچنین، ارتباط های اجتماعی جدیدی را شکل دهند (۱). از زمان ایجاد اولین شبکه اجتماعی مجازی تاکنون هزاران نوع از این دست وبسایت ها در سطح جهان ایجاد شده است (۲) و در حال حاضر به یکی از مهم ترین ابزارهای ارتباطی در سطح جامعه و جهان تبدیل شده و از شهرت فراوانی برخوردار هستند (۳).

برای بسیاری از افراد استفاده از این شبکه ها یکی از کارهای روزمره در نظر گرفته می شود (۲). این وبسایت ها به طور بالقوه ای چه در سطح روابط بین فردی و چه در سطح روابط اجتماعی، توانایی ایجاد تغییرات اساسی در زمینه زندگی اجتماعی هر فرد را دارند (۴).

عضو این شبکه ها می باشند. همچنین با توجه به نمودار شماره ۱ بیشترین انگیزه و هدف دانشجویان از عضویت در شبکه های اجتماعی

نمودار ۱: درصد فراوانی دلایل و انگیزه استفاده دانشجویان از شبکه های اجتماعی

بحث و نتیجه گیری

در مطالعه حاضر، ۵۲ درصد دانشجویان در شبکه های اجتماعی عضویت داشتند. نتایج این پژوهش در خصوص انگیزه و دلایل عضویت دانشجویان در شبکه های اجتماعی مجازی نشان می دهد که بیشترین انگیزه و هدف دانشجویان از عضویت در شبکه های اجتماعی ارتباط با دوستان قبلی و کنونی و همچنین سرگرمی بوده است. جوادینیا در مطالعه ای بر روی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند مشخص نمود که انگیزه دانشجویان ارتباط با دوستان گذشته، ارتباط با دوستان کنونی و سرگرمی بوده است (۶).

Pempek و همکاران در زمینه بررسی تجربیات دانشجویان از استفاده از شبکه های اجتماعی مشخص نمود که ارتباط با دوستان قدیمی که هم اکنون در دسترس نبودند مهم ترین دلیل استفاده دانشجویان از شبکه های اجتماعی مجازی بوده است (۳) که با نتایج پژوهش حاضر هم خوانی دارد. به طور کلی نتایج این پژوهش نشان از آمار بالا و رو به رشد استفاده از شبکه های اجتماعی در بین دانشجویان

دارد که با توجه به نوظهور بودن شبکه های اجتماعی و عدم آشنایی دانشجویان با تمامی آثار استفاده از شبکه های اجتماعی، انجام پژوهش های بیشتری بر روی سایر جنبه های تاثیرگذار آن بر زندگی و سلامت دانشجویان ضروری به نظر می رسد. همچنین ضروری است که دانشگاه ها با همکاری مراکز مشاوره به اطلاع رسانی دقیق در خصوص استفاده از شبکه های مجازی و پیامدهای مثبت و منفی آن، در ابتدای ورود دانشجویان به دانشگاه اقدام نمایند.

تشکر و قدردانی

در خاتمه تشکر و سپاس بی دریغ خودمان را از معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی گناباد که با حمایت های علمی و مالی امکان اجرای این طرح با کد EDC/۹۳/۳ را محقق نمودند و دانشجویان دانشگاه که با صبر و حوصله به سوالات پرسشنامه این پژوهش پاسخ دادند، ابراز می داریم.

References

1. Boyd DM, Ellison NB. Social network sites: definition, history, and scholarship. *Engineering Management Review*, IEEE 2010; 38(3): 16-31.
Available at: <http://ieeexplore.ieee.org/xpl/articleDetails.jsp?reload=true&arnumber=5559139>.
2. Ellison NB. Social network sites: Definition, history, and scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication* 2007; 13(1): 210-30.
Available at: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1083-6101.2007.00393.x/abstract>.
3. Pempek TA, Yermolayeva YA, Calvert SL. College students' social networking experiences on Facebook. *Journal of Applied Developmental Psychology* 2009; 30(3): 227-238.
Available at: <http://eric.ed.gov/?id=EJ836753>.
4. Ellison NB, Lampe C, Steinfield Ch. FEATURE Social network sites and society: current trends and future possibilities. *interactions* 2009; 16(1): 6-9.
Available at: <http://dl.acm.org/citation.cfm?id=1456204>.
5. Javadinia SA, Erfanian M, Abedini M, Bijari B. The Effects of Social Networks on Academic Achievement of Students, a Study in Birjand University of Medical Sciences. *Iranian Journal of Medical Education* 2012; 12(8): 598-606. Available at: http://ijme.mui.ac.ir/browse.php?a_code=A-10-353-3&slc_lang=en&sid=1&sw=Support. [In Persian]
6. Javadinia SA, Erfanian M, Abedini M, Askari M, Abbasi A, Bijari B. Pattern of Social Networking Sites Usage among Students of Birjand University of Medical Sciences *teb & tazkeye* 2013; 22(2): 39-81.
Available at: http://tazkiyeh.behdasht.gov.ir/uploads/AlgooBirjand_Summer92.pdf. [In Persian]

The reasons and motives of virtual social networks among students of Gonabad University of Medical Sciences

Received: 14 Sept. 2015

Accepted: 23 Dec. 2015

Dastani M (MSc)^{1*}

Keramati J (MSc)²

Poorfatemi A (BSc)²

Ekrami A (MA)²

1. Library and Information Science
(IT Managment), Gonabad
University of Medical Sciences,
Gonabad, Iran.

2. Gonabad University of Medical
Sciences, Gonabad, Iran.

Corresponding Author:

Dastani M

Library and Information Science
(IT Managment), Gonabad
University of Medical Sciences,
Gonabad, Gonabad, Iran.

Email:

meisam.dastani@gmail.com

Abstract

Background and aim: Nowadays, social networks are the most important means of communication in the societies as well as in the world and they have a great reputation, so the use of virtual social networks among students is very essential. The aim of this study was to evaluate the reasons and motives of virtual social networks among students in Gonabad University of Medical Sciences.

Material and methods: In this descriptive study, 277 students were randomly chosen from Gonabad University of Medical Sciences. They completed a reasercher-made questionnaire which its validity and reliability were obtained in earlier studies. Then the data were analyzed using SPSS software version 20.

Findings: The findings showed that 52% of students were members of these social networks. Their main motive and reason for joining these networks were to communicate with previous and current friends and to have fun.

Conclusion: More than half of the students are members of social networks. Students are not familiar with all of the effects of these social networks since they are recently emerged so performing more research on other aspects of their impact on the life and health of students is necessary.

Keywords: Social network, Student, Gonabad University of Medical Sciences